

قوانین و مقررات ناظر بر فعالیت صندوق

یکی از مهمترین سوالاتی که در مورد فعالیت صندوق‌های پژوهش و فناوری مدنظر قرار گیرد، جایگاه قانونی و حوزه‌های مجاز فعالیت آن‌ها است. در ادامه برخی از مهمترین اسناد بالادستی و ناظر بر فعالیت صندوق‌های پژوهش و فناوری ارائه شده است.

اساسنامه نمونه صندوق های پژوهش و فناوری

هیئت وزیران در جلسه ۲۱/۱۰/۱۳۹۹ به پیشنهاد مشترک وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و سازمان برنامه و بودجه کشور و به استناد ماده (۴۴) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ - اساسنامه نمونه صندوق‌های پژوهش و فناوری غیردولتی را به شرح زیر تصویب کرد: شماره تصویب نامه: ۵۷۴۲۱ ت / ۱۲۵۱۸۶ / ت / ۱۳۹۹
تاریخ: ۰۱/۱۱/۱۳۹۹

قانون جهش تولید دانش بنیان

ماده ۴۵ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور

دولت موظف است به منظور گسترش بازار محصولات دانایی‌محور و دانش‌بنیان، تجاری‌سازی دستاوردهای پژوهشی و نوآوری و گسترش نقش بخش خصوصی و تعاونی در این قلمرو، اقدام‌های ذیل را به انجام برساند:

الف - طراحی و استقرار کامل نظام جامع حقوق مالکیت معنوی، ملی و بین‌المللی و پیش‌بینی ساختارهای اجرایی لازم.

ب - تأمین و پرداخت بخشی از هزینه‌های ثبت جواز امتیاز علمی (Patent) در سطح بین‌المللی و خرید جوازهای امتیاز علمی ثبت‌شده داخلی، توسط تولیدکنندگان.

ج - اتخاذ تدابیر لازم جهت بیمه قراردادهای پژوهشی، فنی و فعالیتهای تولیدی و خدماتی که براساس دستاوردها و نتایج یافته‌های پژوهشی داخلی انجام می‌گیرد.

د - حمایت از کلیه پژوهشهای سفارشی (دارای متقاضی) از طریق پیش‌بینی اعتباردر بودجه سنواتی، مشروط به اینکه حداقل چهل درصد (۴۰٪) از هزینه‌های آن را کارفرما تأمین و تعهد کرده باشد.

هـ - توسعه ساختارها و زیربنای لازم برای رشد فعالیتهای دانایی‌محور در بخش دولتی و خصوصی به ویژه ایجاد و گسترش پارکها و مراکز رشد علم و فناوری.

ز - اتخاذ تدابیر و راهکارهای لازم جهت حمایت مالی مستقیم از مراکز و شرکتهای کوچک و متوسط بخش خصوصی و تعاونی برای انجام تحقیقات توسعه‌ای که منجر به ابداع، اختراع و ارتقای محصولات و روشها می‌شود.

ح - کمک به تأسیس و توسعه صندوقهای غیردولتی پژوهش و فناوری.

آیین نامه اجرایی بند ل ماده ۲۸ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت

ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در مفاهیم مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف- وجوه اداره شده: اعتباراتی که در پیوست قوانین بودجه سنواتی از محل منابع بودجه عمومی یا منابع داخلی دستگاه‌های اجرایی مربوط تحت برنامه کمک‌های فنی و اعتباری به منظور تحقق اهداف سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت بخش‌های خصوصی و تعاونی در قالب تسهیلات تلفیقی و یارانه سود تسهیلات از طریق قرارداد عاملیت با بانک و یا صندوق برای واگذارنده اعتبار پیش‌بینی گردیده است.

ب- واگذارنده اعتبار: کلیه دستگاه‌های اجرایی (ملی و استانی) که واگذاری وجوه اداره شده به بانک عامل یا صندوق‌های حمایتی و توسعه‌ای دولتی از طریق قرارداد عاملیت را به عهده دارند

پ- بانک عامل: کلیه بانک‌های دولتی و غیردولتی که به حکم قانون و یا با مجوز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تأسیس شده و یا می‌شوند.

ت- صندوق: صندوق‌های حمایتی و توسعه‌ای دولتی تأسیس شده بر اساس قانون و همچنین صندوق‌های موضوع ماده (۴۴) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور -مصوب ۱۳۹۴- و صندوق نوآوری و شکوفایی.

ماده ۴۴ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

به منظور ایجاد زمینه‌های مشارکت و سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی و حمایت کمی و کیفی از فعالیت‌های پژوهشی و فناوری، بالاخص پژوهش‌ها و فناوری‌های کاربردی توسعه‌ای، دولت مجاز است در تأسیس صندوق‌های غیردولتی پژوهشی و فناوری موضوع ماده (۱۰۰) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ مشارکت کند و موظف به تقویت صندوق‌های دولتی موجود می‌باشد و باید ترتیبی اتخاذ کند که این صندوق‌ها مجاز به استفاده از وجوه اداره شده دستگاه‌های اجرایی و سود تسهیلات مالی باشند. اساسنامه صندوق جدیدالتأسیس و آیین‌نامه مشارکت بخش دولتی، نظام بانکی و بخش غیردولتی در تأمین منابع مورد نیاز آن، جایگاه سازمانی، اهداف و وظایف این صندوق‌ها به پیشنهاد مشترک سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری حداکثر ظرف مدت یک سال پس از تصویب این قانون به تصویب هیأت‌وزیران می‌رسد.

ماده ۵ قانون حمایت از شرکت‌ها و موسسات دانش بنیان

به منظور کمک به تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات و شکوفاسازی و کاربردی نمودن دانش فنی از طریق ارائه کمک و تسهیلات قرض‌الحسنه و تسهیلات بدون أخذ هرگونه تضمین و مشارکت با اختیار بخشش تمام یا بخشی از سهم مشارکت به شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان، صندوقی تحت عنوان صندوق نوآوری و شکوفایی وابسته به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری و زیر نظر رئیس شورا تأسیس می‌شود. منابع مالی صندوق شامل کمک‌های دولت، اعتبارات مندرج در بودجه سالانه، هرگونه کمک و سرمایه‌گذاری اشخاص حقیقی و حقوقی و شرکتهای دولتی وابسته و تابع، نهادهای عمومی غیردولتی و شهرداریها و شرکتهای وابسته و تابع می‌باشد.

بانکها نیز می‌توانند بخشی از منابع تسهیلات موضوع صندوق یادشده را تأمین نمایند. به منظور تأمین منابع مالی صندوق، دولت موظف است از سال سوم به بعد در لایحه بودجه، حداقل نیم درصد (۰.۵٪) از منابع بودجه عمومی خود را جهت کمک به این صندوق در نظر بگیرد.

تبصره ۱- حداقل پنج درصد (۵٪) از سرمایه این صندوق جهت اعطاء تسهیلات به صندوقهای غیر دولتی پژوهشی و فناوری موضوع ماده (۴۵) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تخصیص خواهد یافت.

مجوز پذیرش ضمانت نامه صندوق

با توجه به ابلاغ دستورالعمل اجرایی بند (خ) ماده ۴ آیین نامه تضمین معاملات دولتی توسط سازمان برنامه و بودجه کشور، که به تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان برنامه و بودجه و معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری رسیده است، ضمانت نامه های صادر شده توسط صندوق پژوهش و فناوری دانشگاه تهران در تمامی دستگاههای اجرایی، سازمانها، نیروهای مسلح شرکتهای دولتی و نهادهای عمومی غیر دولتی مورد تأیید و پذیرش می باشد.

خ- ضمانتنامه های صادره توسط صندوق نوآوری و شکوفایی و صندوقهای پژوهش و فناوری غیردولتی موضوع ماده (۱۰۰) قانون برنامه سوم توسعه و ماده (۴۵) قانون برنامه چهارم توسعه و ماده (۴۴) قانون رفع موانع رقابتپذیر و ارتقای نظام مالی کشور -مصوب ۱۳۹۴- و در چارچوب اساسنامههای نمونه موضوع تصویبنامه های شماره ۲۴۷۲۱/۶ مورخ ۲۸/۱۲/۱۳۸۱ و شماره ۷۵۵۹۳/ت۵۲۳۲ مورخ ۱۱/۶/۱۳۹۴ و در چارچوب دستورالعملی که با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به تأیید رییس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، رییس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و معاون علمی و فناوری رییس جمهور می رسد.

دستورالعمل اجرایی بند «خ» ماده «۴» آیین نامه تضمین معاملات دولتی

بخشنامه به کلیه دستگاههای اجرایی، نیروهای مسلح، سازمانها، شرکتهای دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی دستورالعمل اجرایی بند «خ» ماده «۴» آیین نامه تضمین معاملات دولتی (مصوبه شماره ۱۲۳۴۰۲/ت۵۰۶۵۹ مورخ ۲۲/۰۹/۱۳۹۴ هیات وزیران) که به تأیید سازمان برنامه و بودجه، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و معاونت علمی و فناوری رییس جمهور رسیده است، به کلیه دستگاههای اجرایی، نیروهای مسلح، سازمانها، شرکتهای دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی ابلاغ گردیده است. با توجه به تصویب و ارسال این بخشنامه به کلیه دستگاههای اجرایی و سازمانها و شرکتهای، ضمانتنامه های صادره از طرف صندوق پژوهش و فناوری استان گیلان مورد پذیرش کلیه نهادهای کارفرمایی دولتی خواهد بود.

ماده ۱۰۰ قانون برنامه سوم توسعه جمهوری اسلامی ایران

بمنظور ایجاد زمینه های مشارکت و سرمایه گذاری بخش غیردولتی و حمایت کمی و کیفی از فعالیت های پژوهش و فناوری، دولت مجاز است در تأسیس صندوق های غیردولتی مشارکت صندوق های دولتی موجود را تقویت نماید. همچنین باید تدبیری اتخاذ نماید که امکان استفاده این صندوق ها از یارانه سود تسهیلات مالی طی سال های اجرا فراهم گردد.